

SKYDDAD NATUR

LÄGESRAPPORT SKYDDAD NATUR 16 DECEMBER 2014

Det här är första lägesrapporten om skyddad natur. Rapporten ger en bild över vad som är på gång, vad som händer och vad som har hänt. Innehållet utgår från Naturvårdsverkets uppdrag och roll. Den publiceras varannan månad eller oftare efter behov.

Stora arealer skog skyddas genom ersättningsmarker

Sverige har lovat att skydda 17 procent av landets yta i konventionen om biologisk mångfald senast 2020. För att öka takten beslutade riksdagen 2010 att använda 100 000 hektar skog från statliga Sveaskog som ersättning för annan mark med höga naturvärden. Marken ska sen skyddas genom att bilda naturresevat.

Läget för arbetet:

- Vi har nu jobbat fram avtal om markbyten eller genomfört markbyten för 92 procent av den totala arealen ersättningsmarker.

- Markbyten har genomförts med SCA, Bergvik och Holmen.
- Naturvårdsverkets avtal om köp och försäljning med SCA (AC), Holmen (AB, X, AC och Y), Göteborgs (N, O) och Linköpings stift (E, F) samt Jokkmokks allmänning godkändes av regeringen den 11 december.
- Just nu pågår arbetet (värdering och/eller förhandling) som rör ersättningsmarker för byten med Arjeplogs allmänning, Härnösands stift, Västerås stift och Uppsala Akademi.
- I nästa steg ska kontakter tas med Växjö, Karlstads, Uppsala och Luleå stift samt några allmänningar för att diskutera markbyten.

Markbytena motsvarar i värde cirka sju till åtta årsanslag och genomförs parallellt med det ordinarie arbetet. Det innebär att det på kort tid är mycket som ska förmedlas vidare, registreras i VIC Natur, beställas av Lantmäteriet etc. Det kan därför dröja innan exempelvis avtal om förvaltning med mera är registrerade och översända.

Kontakt: [Ulf Birgersson](#)

[Skogsskydd genom ersättningsmarker](#)

[Konventionen om biologisk mångfald](#)

Dialogmöten om vägledning att bilda naturreservat

Under hösten har vi genomfört dialogmöten. För dig som inte hade möjlighet att delta finns här en webbfilm av presentationerna. Inom kort kommer också sammanställningen av diskussionerna.

Kontakt: [Josefin Olsson](#)

[Film från dialogmötena](#)

[Vägledning Process att bilda naturreservat](#)

Vägledning om dispens från bestämmelser om biotopskydd

Naturvårdsverket har tagit fram en vägledning om dispens från biotopskyddet. Vägledningen handlar om den nya bestämmelsen som innebär en möjlighet till dispens för åtgärder som underlättar för jordbruket.

Kontakt: [Marianne Wetterin](#)

[Vägledning om dispens från biotopskyddsbestämmelser](#)

Sverigesnationalparker.se utvecklas vidare

Under 2015 planerar Naturvårdsverket att utveckla fler funktioner för att webbplatsen ska locka till allt fler besökare i Sveriges nationalparker.

- Bättre koppling till sociala media
- Sökfunktion

- Utveckla kartorna så att besökarna hittar dit och hittar där

Kontakt: [Evelina Selander](#)

[Upplev Sveriges nationalparker](#) – länka gärna hit från era webb- och facebook-sidor.

Vi underlättar för naturturism i nationalparker

Efter en översyn av onödiga hinder för naturturism i nationalparker är nya eller ändrade bestämmelser i 16 nationalparker beslutade. De träder i kraft 1 jan 2015. I arbetet har vi varit noga med att förändringarna inte ska påverka naturvärdena i nationalparkerna på ett negativt sätt.

Kontaktperson: [Stefan Henriksson](#)

[Vi underlättar för friluftsliv och naturturism i nationalparker](#)

Remiss: Organiserat friluftsliv och naturturism i skyddad natur

Naturvårdsverket har tagit fram ett förslag till vägledning för organiserat friluftsliv och naturturism i skyddad natur som just nu är på remiss. Vägledningen har tagits fram för att möta en växande efterfrågan på organiserade friluftaktiviteter inom naturskyddade områden.

Kontakt: [Ulrika Karlsson](#)

[Remissen Organiserat friluftsliv och naturturism i skyddad natur](#)

Ny chef på Sektionen för skydd och förvaltning av värdefull natur

Maria Tiricke är ny chef för Sektionen för skydd och förvaltning av värdefull natur. Hon efterträder Lena Sundin Rådström som gått vidare till annat jobb och Bo Lundin som går i pension efter 36 år på Naturvårdsverket.

Maria har arbetat drygt 20 år som lantmätare, både statligt och kommunalt. Hon har tidigare arbetat tio år på Naturvårdsverket med markersättningar och utvecklingen av Vic Natur.

Sektionen har ansvar för:

- Köp och markersättning för skyddade områden.
- Förvaltning av skyddade områden med tillhörande byggnader och anläggningar, information om och tillgängliggörande av skyddade områden.
- Naturvårdsverkets varumärken; naturum och Sveriges nationalparker.
- Att fördela, styra och följa upp delar av anslaget för åtgärder för värdefull natur och anslaget för skydd av värdefull natur.
- Utveckling av databasen VIC Natur, som är ett handläggarstöd med digital karthantering.

Kontakt: [Maria Tiricke](#)

Sektionen för vägledning av värdefull natur

Sektionen arbetar med vägledning och stöd till länsstyrelsernas och kommunernas arbete med naturvård.

Sektionen har ansvar för:

- Vägledning om bildande av naturreservat, naturvårdsförvaltning av skyddade områden, Natura 2000, friluftsliv i skyddade områden
- Åtgärdsprogram för hotade arter
- LONA – Lokala naturvårdssatsningar
- LIFE natur och biologisk mångfald
- Att bilda nationalparker

Sektionschef Hasse Berglund har arbetat på Naturvårdsverket fem år med områdesskydd. Han har tidigare arbetat med naturvårdsfrågor på kommun, länsstyrelse och som konsult. Senast arbetade han som skogs- och policychef på WWF Världsnaturfonden.

Kontakt: [Hasse Berglund](#)

Ekonomi

Vi har under hösten levt med en förhoppning om ett ökade anslag, men så blev det inte.

Fördelning av anslaget skydd av värdefull natur 2015

Efter omröstningen i Riksdagen är budgeten för 1:16-anslaget 2015 beslutad till 715 miljoner kr. Detta innebär en sänkning med 93 miljoner kr från 2014 års budget. Dessutom kommer åtaganden för en större reservatsbildning i brandområdet i Västmanlands län att ta ett betydande belopp i anspråk under 2015.

Sammanfattningsvis blir det mindre utrymme för intrång och köp av mark och många affärer kommer att behöva skjutas upp till kommande budgetår.

I slutet av januari fastställer vi Naturvårdsverkets budget för ersättningar och återkommer med information till varje län.

Kontakt: [Maria Tiricke](#)

Fördelning av anslaget åtgärder för värdefull natur 2015

Vi strävar efter att fördela anslaget för värdefull natur, 1:3-anslaget, för de stora posterna med i stort sett samma nivåer som 2014.

- Beloppen för länen kan skilja något jämfört med 2014 beroende på parametrarna i de olika fördelningsnycklarna. Vi fattar fördelningsbeslut för varje län under januari och i samband med den första utbetalningen regleras ingående balans.
- De nya överenskommelserna om fastighetsförvaltning skickas ut i januari och ersättningen är densamma som 2014.
- Naturvårdsverket har utlyst möjlighet att ansöka om bidrag för skötselåtgärder i skyddade områden, underhållsåtgärder och investeringar i byggnader och anläggningar. Totalt har länsstyrelserna, Stiftelsen Tyrestaskogen och Laponiatjouttjudus lämnat in 211 ansökningar på totalt 221 miljoner kronor. Den övervägande delen av ansökningarna, 208 miljoner kronor, har de sökande bedömt vara akuta eller så viktiga att de inte kan vänta. För de statliga lederna i fjällen har det kommit in ansökningar om ytterligare 23 miljoner kronor. Länsstyrelserna kommenterar att behoven av gränsmarkeringar är större än vi tidigare bedömt.

Utifrån budgetläget kommer vi tyvärr att behöva göra mycket hårda prioriteringar bland ansökningarna och bara kunna ge bidrag till ytterst få av dessa ansökningar.

Det inlämnade materialet är ett bra underlag för vårt fortsatta arbete. Vi kommer bland annat att använda uppgifterna som bakgrundsmaterial till vårt budgetunderlag till regeringen för 2016-2018.

- Vi har för avsikt att ge bidrag till länsstyrelsernas arbete med regeringsuppdraget om Natura 2000. Bidraget kommer som egna beslut efter att den första delen av uppdraget är redovisat.

Kontakt: [Ingela Hiltula, Bo Nilsson, Andreas Andersson](#)

Redovisning och återrapportering 2014 – viktiga datum

- Kompletterande redovisning av bemyndiganden senast 23 januari 2015 (se vidare info från Ylva Hargefjell)
- Redovisning av intäkter och oförbrukade medel senast 23 januari 2015 (enligt utskickad instruktion)
- Återrapportering av 1:3-anslaget senast 15 februari 2015 (mallar skickas ut i december).

Kontakt: [Ylva Hargefjell](#)

Nyheter i korthet

Sök skivartöd för din LIFE-idé

Inom området natur- och biologisk mångfald. Ansök senast 23 jan 2015.

Kontakt: [Josefin Olsson](#)

[Skrivartöd LIFE](#)

Orebro kommun bygger naturum

Arkitekttävling pågår och projektering beräknas börja under 2015.

Kontakt: [Evelina Selander](#)

[Örebro bygger naturum Oset](#)

Från vasshav till fågelrike?

Naturvårdssatsningen i Hornborgasjön ska utvärderas.

Kontakt: [Anna Helena Lindahl](#)

[Utvärdering Hornborgasjöns restaurering](#)

Utvidgar skyddet på Gotland

Naturvårdsverket köper två fastigheter på Gotland av NCC Roads.

Kontakt: [Bo Lundin](#)

[Markaffär på Gotland](#)

Kullaberg bästa naturum 2014

Och naturum Nationalparkernas hus i Tyresta fick hedersomnämning.

Kontakt: [Evelina Selander](#)

[Årets naturum](#)

Invigning naturum Laponia

Besökscentrat är porten till världsarvet.

Kontakt: [Evelina Selander](#)

[Facebook.com/naturumlaponia](#)

Framtidens ledsystem i fjällen

Stora resursbehov, utredning startad om framtiden.

Kontakt: [Erik Hellberg](#)

[Nulägesbeskrivning](#)

[Dokumentation från workshop](#)

Översyn konferenser och möten

Arbetsgrupp med länsstyrelser och Naturvårdsverket skapas för att utveckla konferensverksamheten kring skyddad natur.

Kontakt: [Christina Frimodig](#)

Konferenser 2015

Tankesmedja för friluftsliv	28-29 april	Örebro	Ideella organisationer, kommuner, myndigheter, företag, markägareorganisationer och branschorganisationer.	Eva Stighäll
Träff för Åtgärdsprogram för hotade arter	8-10 september	Uppsala	Kontaktpersoner för Åtgärdsprogram för hotade arter	Maano Aunapuu
LONA-träff	15 sept	Stockholm	Länsstyrelsernas kontaktpersoner för LONA	Ingegerd Ward
Naturvårdskonferens	22-24 sept	Östergötland	Naturvårdsdirektörer	Anna Helena Lindahl
Naturumträff	6-8 okt	Naturum Vänerskärgården-Victoriahuset, Läckö	Naturumsföreståndare och personal på naturum	Evelina Selander
Vi återkommer om Reservatskonferens, Förvaltarträff och huvudmannaträff för naturum när datum och plats är bestämda.				

Lägesrapporten skickas till nedanstående sändlista och rapporterna finns samlade på www.naturvardsverket.se/lagesrapportskyddadnatur

Sändlista

Naturvårdsdirektörer eller motsvarande, handläggare som arbetar med skydd eller skötsel av natur på länsstyrelser, Laponiatjuottjudus, stiftelsen Tyrestaskogen, kontaktpersoner på Miljödepartementet, Havs- och vattenmyndigheten, Jordbruksverket, Skogsstyrelsen, Lantmäteriet, Centrum för naturvågledning och Artdatabanken.

Ansvarig för innehållet är [Ingela Hiltula](#), enhetschef och [Christina Frimodig](#), kommunikatör. Bilden är från Norra Kvill och fotograf är Sven Persson /IBL Bildbyrå.

